

SPECIFIČNOSTI AV ARHIVIRANJE U ODNOSU NA KLASIČNO ARHIVIRANJE

Snježana Mihačić *

UDK: 930.25(086.8)

Snježana Mihačić: Specifičnosti AV arhiviranje u odnosu na klasično arhiviranje. Tehnički in vsebinski problemi klasičnega in elektronskega arhiviranja. Zbornik referatov z dopolnilnega izobraževanja, Maribor 6/2007, str. 215-226.

Izvirnik v hrvaščini, izvleček v hrvaščini in angleščini, povzetek v angleščini.

Audiovizualno arhiviranje najmlađa je vrsta arhiviranja. Sukladno tome, osim poštivanja osnovnih pravila i standarda za opis, obradbu i čuvanje arhivskog materijala, specifičnosti medija na kojemu se zapisi čuvaju i pronalaze na zahtjev korisnika te pojave novih tehnologija nametnule su određene specifičnosti takvog arhiviranja ali ipak zadržavši temeljne principe klasičnog arhiviranja.

UDC: 930.25(086.8)

Snježana Mihačić: Specific Characteristics of Audiovisual Archiving in Comparison to Traditional Archiving. Technical and Field Related Problems of Traditional and Electronic Archiving. Conference Proceedings, Maribor 6/2007, pp. 215-226.

Original in Croatian, abstract in Croatian and English, summary in English.

Audiovisual archiving is the most recent form of archiving and therefore exhibits certain specific characteristics while maintaining the basic principles of traditional archiving. This new form of archiving follows the basic rules and standards of describing, processing and filing of the archival material. However, the specific conditions, such as storage media and the appearance of new technologies, have imposed additional rules on AV archiving.

UVOD

Sve ono što je čovjek stvorio i stvara ima za cilj svjedočiti o njegovu djelovanju u vremenu i prostoru čiji je suvremenik. Tako stvoreno teži biti sačuvano kako bi zadovoljilo ljudsku želju za vječnošću, jednako prirodnu koliko i nemoguću, koja se gotovo ritualno obnavlja svakim ponovnim divljenjem arheološkim ostacima, slikama na zidu spilje i galerije, čitanjem književnih djela. Osim te umjetničke i povijesne ostavštine, čovječanstvo je tragove svoga političkog, društvenog i gospodarskog djelovanja pohranjivalo u arhivima koji su od svojih početaka težili ustrojstvu koje bi najlakše i najtočnije omogućilo pronalaženje potrebnog gradiva kao i podatak o njegovom postojanju. I tako je nastala arhivistika - skup znanja o naravi i značajkama arhivskog gradiva i djelatnosti arhiva oblikovana kroz teoriju, metodologiju i praksu.

Arhivski dokument je, po svojoj definiciji zapis, obavijest ili bilo koji oblik informacije pričvršćene za neku podlogu u postojanom obliku te se kao takav sastoji od sadržaja, tvarne podloge i oblika. Zbog opširnosti koju ta definicija implicira možemo govoriti o bilo kojem pravničkom spisu kao arhivskom dokumentu jednako kao i o snimci pjesme The Beathlesa ili prijenosu prvog tv dnevnika. Iz takvog polazišta da se naslutiti kako će tema ovog rada imati više dodirnih točaka nego li bitnijih različitosti.

* *Snježana Mihačić, audiovizualni arhivist informativnog programa HTV-a, 10000 Zagreb, Hrvatska.*

U svojoj suštini možemo reći da se od doba glinenih pločica, papirusa, papira, inkunabula, knjiga, filma, mikrofilma pa sve do današnje digitalne tehnologije ništa nije promijenilo u teorijskom pristupu svrsi i namjeni arhivistike kao znanosti, ali zato je primjena novih tehnologija omogućila specifično rukovođenje dokumentima koje je osobito vidljivo u audiovizualnom arhiviranju. Taj najnoviji tehnološki postupak koji omogućava da se vizualna percepcija zabilježi brojevima tj. Digitalnim kodom (od 0 do 1) i kao takva obradi (strukturira) prije nego li se ponovno preobrazi u sliku, po nekima je najznačajnije otkriće civilizacije nakon Guttembergove tiskare.

Stvoriti, spremi, obraditi, sačuvati, pronaći i ponovno koristiti predstavljalo bi, u idealnim uvjetima, životni ciklus svakog arhivskog dokumenta koji je zajednički i spisima, zemljovidima kao i najrazličitijim formatima vrpce u audiovizualnom arhivu bez obzira hoće li se njime koristiti znanstvenik, znatiželjnik ili će arhivske snimke biti svjedokom u prilogima televizijskih emisija.

Kako je arhivistika borba protiv vremena i zaborava i kao takva neminovno izgubljena u hirovitim povijesnim zadanostima, treba učiniti sve da gubici i šteta budu što manji. To je osobito teško u današnjem vremenu zgusnutog mnoštva informacija čija količina eksponencijalno raste. Tome se nastoji prilagoditi i arhivist koji djeluje u digitalnom okruženju i koji iz mase informacija, gotovo trenutačno mora prepoznati, izdvojiti i sačuvati potencijalno arhivski vrijedne zapise.

TKO SU «TVORAC, PRIMALAC I PISAR «U TV KUĆI

Tvorac arhivskog dokumenta može biti fizička ili pravna osoba koja ostavlja trag svoje praktične djelatnosti.

S obzirom da je arhivski dokument informacija ona, osim za svoga stvaratelja koji na nju računa za neka buduća vremena, može imati značaj i za naslovnika tj. primatelja poruke. Tako u nastajanju arhivskog dokumenta imamo dvije glavne uloge. Ali kako dokumenti mogu nastajati na zahtjev tvorca i u njegovo ime, treća glavna uloga pripada, arhaično nazvano, pisaru - osobi koja na bilo koji način sastavlja dokument što u današnje vrijeme može biti i elektronička adresa s koje je dokument potekao.

U televizijskoj kući novinar sa svojom idejom uobličenom u prilogu, priči ili emisiji koja će posvjedočiti, zabilježiti, zaintrigirati pa i zabaviti, predstavlja stvaratelja, tvorca djela koje ostaje iza njega. Ali da bi njegovo djelo došlo do gledatelja kojima je namijenjeno, koji su primatelji njegove poruke - informacije, potreban je pisar koji će sadržaj uobličiti u dokumentu. Tako materijalnog oblika njegove ideje ne bi bilo bez snimatelja i montažera čija se imena neizostavno upisuju u rubrike o autorstvu. Međutim, što ako je priča većim dijelom zasnovana na arhivskim materijalima koje je netko sačuvao i čije je pronalaženje omogućio? Snimkama bez kojih bi bilo nemoguće ostvariti ideju koja se želi prenijeti i bez kojih priča ne bi imala jednaku vrijednost? Može li se arhivist u tom slučaju, posredno, smatrati autorom? I nije li to najbolji dokaz koliki je značaj i bogatstvo dobro uređenog i bogatog arhiva?

RAZVOJ I ZNAČAJ TV AV ARHIVA

NASTANAK

Arhivsko - dokumentacijsku službu hrt-a (tada rtz) osnovala je 1963. Godine Ankica Tuđman i vodila je do 1973. godine. U sastavu «centra za dokumentaciju radio televizije Zagreb» nalazile su se službe biblioteke, dokumentacije žurnalistike, filmske dokumentacije, fono dokumentacije (govorne i muzičke) i arhiva (tekstova). Nakon njezina odlaska u mirovinu, središnja se dokumentacijska služba razlučuje na videoteku (televizija), dokumentaciju rtz-a (biblioteka i novinska dokumentacija) te fonoteka i dokumentacija radija. Televizijski dio mijenja naziv u indok, godine 1994. Spaja se s novinskom dokumentacijom i bibliotekom dok arhivsko dokumentacijska služba radija danas djeluje pod nazivom fono odjel hrvatskog radija.

Radna jedinica indok je multimedijски logistički programski servis htv-a dijelom i hrt-a (novinska dokumentacija i biblioteka) njezin rad je definiran odlukom o arhiviranju i načinu uporabe AV dokumentacije. Njezine prostorije zauzimaju 3000 metara četvornih u prizemlju zgrade HRT-a.

STRUKTURA RJ INDOK

U radnoj jedinici Indok obavljaju se dokumentacijski poslovi (prijam, selekcija, obrada, čuvanje i davanje na korištenje audiovizualnog materijala), arhivski poslovi (izlučivanje, dugoročno čuvanje), bibliotečni poslovi, informatičko referalni poslovi, priprema i kontrola AV dokumentacije.

Rj Indok sastoji se od dva odsjeka (audiovizualni arhiv te biblioteka i novinska dokumentacija) i pet službi (fonoteka, dokumentacija informativnog programa, postproduksijska dokumentacija, informatičko referalna služba, priprema i kontrola av dokumentacija).

Indok služba hrt-a, u ovom obliku, jedna je od najmlađih službi. Iako njena stvarna vrijednost nije dovoljno prepoznata, ona ima višestruku ulogu i značaj. Njegova uloga je nezamjenjiva u očuvanju hrvatskog nacionalnog identiteta zbog vrijednih materijala kulturno povijesnog sadržaja koji su nastajali u zadanim društvenim okolnostima i kao takvi predstavljaju neprocjenjivu baštinu jednog naroda.

Od početaka rada i djelovanja AV arhiva, promijenile su se razne vrste medija na kojima su se čuvali materijali. Od zapisa na filmu slijedile su razne vrste vrpčićne, jednoinčne, potom kazete - vcr, vhs, u - matic, betacam, pa sve do današnjih digitalnih kazeta.

Svako od tih vrpčić pripada uređaj za očitavanje podataka - čitač. Iako je zamisliti dinamiku zastarijevanja jedne tehnologije na štetu druge, prilagodbi promjenama, osobito u usporedbi. S predodžbom „papirnatih,, arhiva koji se, također, sve više, neminovno, prilagođavaju modernoj, digitalnoj, tehnologiji.

PREPORUČENI STANDARDI SELEKCIJE, OPISA I ČUVANJA AV MATERIJALA

Primjenom nove arhivske politike na htv - u se čuva sav Televizijski program vlastite produkcije. On se nakon emitiranja predaje sa svim relevantnim podacima u tv arhiv na obradu i čuvanje. Arhivsku obradu (katalogiziranje) vrše AV arhivisti. Definiramo li dokument kao zapisanu informaciju ili predmet koji se može tretirati

kao jedinica, kod audiovizualnog arhiviranja te jedinice mogu biti cjelovite emisije kao i pojedini njeni izdvojeni dijelovi.

OBRADBA AV DOKUMENATA

Pregledom AV dokumenta, u zadanu masku programa *meridio* upisuju se svi relevantni podaci i potom se dokumenti svrstavaju u pripadajuće baze podataka te se pretraživanjem u istom programu pronalaze cijeli dokumenti ili njihovi dijelovi na zahtjev korisnika.

Postupak katalogizacije AV dokumenta je transformacija koda jer se auditivni i vizualni sadržaji pretvaraju u riječi i pojmove da bi u postupku pretraživanja pomoću riječi korisnik dobio željene AV sadržaje. O sposobnosti i znanju arhivista ovisi temeljitost i preciznost obradbe dokumenta kojega se tako bez teškoća može pronaći.

METAPODACI

Osim samog sadržaja kojega se pregledava, obradba je nemoguća bez podataka o dokumentu, podacima o podacima - o metapodacima. U kontekstu spisovodstva to su strukturirani ili polustrukturirani podaci koji omogućuju stvaranje, upravljanje i korištenje zapisa kroz vrijeme i unutar i između domena u kojima su stvoreni. S njima započinje i tihi rat novinara i arhivista jer nema dovoljno razumijevanja za arhivsku potrebu za metapodacima koji se, optimalno, nalaze na izvoru informacije i koje bi trebalo proslijediti zajedno s dokumentom jer bez podataka o mjestu, vremenu, autorima, sudionicima i događaju obradba je nemoguća i uzaludna a efikasnost ponovnog korištenja minimalna.

Metapodaci se koriste za pronalazak materijala na zahtjev korisnika - pomoću njih se materijal identificira (pronalazi), selektira (odabire) i omogućuje pristup do njega. Metapodaci se mogu podijeliti na opisne, tehničke i administrativne metapodatke. Opisnim metapodacima se materijal identificira, najčešće putem raznih vrsta specijalnih indeksa. Tehnički metapodaci se odnose na informacije o kompjutorskom programu a administrativni podaci pomažu u upravljanju dokumentom sukladno pravima na korištenje, podacima o načinu čuvanja.

U donjoj tablici su metapodaci koji trebaju biti zadovoljeni pri unosu kako bi se po tim istim kriterijima vršilo pretraživanje:

M E T A P O D A C I
NASLOV [Tekst]
DRZAVA [Tekst]
GRAD [Tekst]
DESK [Tekst]
OSOBE [Tekst]
BROJMEDIJA [Tekst]
AUTORI [Tekst]
BROJFILMA [Tekst]
SIFRAEMISIJE [Tekst]
NAPOMENA [Tekst]
BROJKUTIJE [Tekst]

STATUS [Tekst]
OBRADIO [Tekst]
RADNINASLOV [Tekst]
USTANOVA [Tekst]
BAZAPOGLAVLJE [Tekst]
FORMA [Tekst]
UNIO [Tekst]
UREDNIK [Tekst]
REGIONALNICENTAR [Tekst]
PUBLICIRANO [Broj]
RADNISTATUS [Broj]
BROJSLOVA [Broj]
TRAJANJE [Broj]
DATEMITIRANJA [Datum]
DATUNOSA [Datum]
DATOBRADE [Datum]
SADRZAJ

Arhiv htv-a prije svega je pomoćna služba programa radiotelevizije te treba biti prilagođena svojim korisnicima ali i zadovoljavati međunarodne standarde odabira, opisa i čuvanja dokumenata.

DUBLIN- CORE METADATA

Jedna od najraširenijih i najrazvijenijih metainformacijskih shema je dublin core. Naziv potječe od mjesta prvog standardizacijskog workshopa, dublina u Ohio, i core - jezgra - što implicira da dublin core nije konačan skup metapodataka te da je proširiv i prilagodljiv raznim primjenama.

Dublinski osnovni skup elemenata metapodataka (dc) standard je za opis informacijskih izvora različitih sektora. Informacijski je izvor ovdje definiran kao sve što ima identitet. Standard definira samo skup elemenata koji se obično koristi u kontekstu određenog projekta ili aplikacije. Zahtjevi i način uporabe na lokalnoj razini ili za pojedinu zajednicu može nametnuti dodatna ograničenja.

Namjena dc - a nije da zamjeni neki drugi standard metapodataka već da koegzistira - čak i u opisu istog izvora - sa standardima metapodataka drugih semantika.

Temeljni metapodaci koje sadržava dublin core (dc element set) su: naslov, tvorac (autor), predmet, opis, izdavač, suradnik, datum, tip, oblik, identifikator, izvor, jezik, odnos, vanjska obilježja, prava.

Naslov je podatak o imenu, nazivu, autor je osoba ili organizacija, servis prvenstveno odgovoran za nastajanje jedinice opisa, predmet opisuje temu o kojoj je riječ a preporuka je da se koriste ključne riječi, fraze ili klasifikacijski kodovi kontroliranog rječnika radi svođenja subjektivnosti u opisu na najmanju moguću mjeru. Opis je sažetak ili grafički dodatak predmetu, izdavač je odgovoran za dostupnost i raspoloživost materijala, suradnik bi bio osoba suodgovorna za nastanak predmeta, datum i jezik jasni su sami po sebi, tip označava rod ili prirodu zapisa

(rječnik, zbirka pjesama u bibliotečnom kontekstu) oblik predstavlja način prezentacije podataka, identifikator je nedvojbena uputa na predmet bez obzira na kontekst u kojem se nalazi, izvor je porijeklo cijelog dokumenta ili samo jednog dijela, odnos tumači povezanost sa značenjima formalnih identifikacijskih sistema s kojima je u prisnoj vezi, vanjska obilježja su prostorna lokacija i vremensko trajanje karakteristika predmeta. Prava se najčešće odnose na intelektualno pravo a mogu sadržavati i podatak o ograničavanju ili zabrani korištenja.

U programu *meridio* koji audiovizualni arhiv HRT - a koristi za unos podataka pri obradbi AV zapisa - dokumenta, a potom i za pretraživanje sadržaja, postoji maska za unos emisija informativnog programa (dnevnik, vijesti) i za standardni unos (cijele emisije neovisno o sadržaju, sirovine - nemontirani materijali).

Slijede prikazi izgleda dokumenata koji su pronađeni u bazi programa za pretraživanje. Primjeri su to opisa dokumenta dnevnika i standardnog unosa za opis sirovine:

IP EMISIJE/DNEVNIK

DNEVNIK

DATEMITIRANJA

16.10.2005

BROJMEDIJA

IMX-21347

SADRZAJ

017.50 - 018.03

NAJAVNA ŠPICA

018.03 - 018.47

GENERALNA NAJAVA

018.47 - 019.14

NAJAVA

019.14 - 019.24

ZAGREB

- IZJAVA KRUPNO JAKOVA BUKVIĆA OD 14. LISTOPADA O TOME KAKO RASPOLAŽE PODACIMA DA SU MJERE SIGURNOSTI KOJE SU DOVELE DO PROMETNOG KOLAPSA BILE NUŽNE

019.24 - 019.40

NAJAVA

019.40 - 021.07

(PRIPREMIO DAMIR MATKOVIĆ, H. HORVAT) O REAKCIJAMA IZ SVIJETA NA ZAGREBAČKI SUMMIT

- KADROVI NAZOČNIH SUMMITU

- PREDIZBORNI SKUP GIANFRANCA FINIJA U TRSTU

- IVO MIRO JOVIĆ KRUPNO

021.07 - 021.33

NAJAVA, ČITANO

- CETINJE, KADROVI SKUPA Pokreta za neovisnu europsku Crnu Goru, NOĆ, NAZOČNI, ZASTAVE

021.33 - 021.40

NAJAVA

021.40 - 023.33

(PRIPREMILA IVANA DRAGIČEVIĆ VELIČKOVIĆ, K. CVITKOVIĆ I ARH) O RJEŠAVANJU STATUSA KOSOVA

- ARH. KOFI ANNAN

- KADROVI S ULICA KOSOVA, PANORAMA PRIŠTINE
- NICHOLAS BURNS AMERIČKI PODTAJNIK ZA POLITIČKA PITANJA IZJAVA KRUPNO ZA GOVORNICOM
- RUKOVANJE VUKA DRAŠKOVIĆA I BURNSA
- VUK DRAŠKOVIĆ MINISTAR VANJSKIH POSLOVA SCG IZJAVA KRUPNO
- IBRAHIM RUGOVA PREDSEDNIK KOSOVA IZJAVA KRUPNO

023.33 - 023.54

NAJAVA

023.54 - 026.20

- (IZVJEŠTAVA DRAGAN NIKOLIĆ, N. SLADIĆ, T. RISTIĆ) IZ KURDISTANA
- GRADILIŠTE NOVE ZRAČNE LUKE
- CAMERAN M. MURAD ZRAČNA LUKA ARBIL IZJAVA KRUPNO
- DIMNJAK CEMENTARE, PROMET, VOZILA
- HIKMAT MOHAMAD KARIM PETRIOTSKA UNIJA KIRDISTANA IZJAVA KRUPNO
- NALAZIŠTE NAFTE
- ABDULLAH A. ABDULRAHIM ZAMJENIK KIRDISTANSKOG PREMIJERA IZJAVA KRUPNO
- PROJEKT DREAM CITY STAMBENOG NASELJA, DJECA SE IGRAJU, BACAJU PAPIRNATE AVIONE

026.20 - 026.38

NAJAVA

026.38 - 028.03

- VIJESTI IZ SVIJETA (BRANIMIR FARKAŠ, K. CVITKOVIĆ)
- IRAK, BAGDAD, VOJNICI NOSE GLASAČKE KUTIJE NAKON GLASOVANJA ZA NOVI USTAV, LAITH KUBBA GLASNOGOVORNIK VLADE IZJAVA KRUPNO
- PAKISTAN, MJESTO PADA HELIKOPTERA ZA POMOĆ POSTRADALIH U POTRESU, RANJENO DIJETE PLAČE, ZAHEER ABBASSI PEDIJATAR IZJAVA KRUPNO
- MASSACHUSETTS, SAD, NOĆ, PROMET KROZ POPLAVLJENE ULICE, PADA KIŠA

028.03 - 028.15

NAJAVA

028.15 - 030.22

- WASHINGTON (BRANKA SLAVICA, S. HARPER, S. PARKER) SUDBINA LJUDI KOJI SU ZAUVIJEK MORALI NAPUSTITI NEW ORLEANS NAKON URAGANA KATRINA
- JANNET CLARKE RAVNATELJICA DJEČJE BOLNICE KOJA SE PRESELILA U WASHINGTON, IZJAVA , KRUPNO
- KATIE CLARKE IZJAVA KRUPNO
- VELIKI SKUP AFROAMERIČKE ZAJEDNICE
- BRANKA SLAVICA IZVJEŠTAVA

030.22 - 030.40

NAJAVA

030.40 - 032.42

- (MARIJANA PODGORELEC, A. BILIĆ) PTIČJA GRIPA U RUMUNJSKOJ
- UZIMANJE BRISA ZA ANALIZU U HRVATSKOJ
- KADROVI HVATANJA I UNIŠTAVANJA PERADI, DEZINFICIRANJE VOZILA
- LIAM DONALDSON BRITANSKO MINISTARSTVO ZDRAVSTVA IZJAVA KRUPNO
- PTICE MOČVARICE U SUMRAK
- KLAUS STOEHR SVJETSKA ZDRAVSTVENA ORGANIZACIJA IZJAVA KRUPNO O TOME KAKO RIZIK PANDEMIJE POSTOJI ALI NIJE SIGURNO DA ĆE DO NJE DOĆI
- MATE BRSTILO PREDSEDNIK POVJERENSTVA ZA PREVENCIJU PTIČJE GRIPE IZJAVA KRUPNO O SPREMNOSTI HRVATSKIH SLUŽBI

032.42 - 033.16

NAJAVA, ČITANO

- VUKOVAR, POLAGANJE VIJENACA NA GROB GENERALA BLAGE ZADRE, KADAR MISE ZADUŠNICE

033.16 - 033.50

NAJAVA, ČITANO

- OSIJEK, SUSRET PREDSEDNIKA PANEUROPSKE UNIJE OTTA VON HABSBURGA I ANTE ĐAPIĆA

033.50 - 034.23

NAJAVA, ČITANO

- ZNAČAJNI DOGAĐAJI NA DANAŠNJI DAN, UBIJEN BRUNO BUŠIĆ, KAROL WOJTYLA IZABRAN ZA PAPU, RODEN JOSIP JELAČIĆ

034.23 - 034.31

NAJAVA

034.31 - 035.56

ZAGREB (JELENA PERLETA, Z. PIVAC, R. TKALEC) 110 GODINA OD PALJENJA MAĐARSKE ZASTAVE NA TRGU BANA JOSIPA JELAČIĆA

- ELVIRA NOTOUR EDUKACIJSKO REHABILITACIJSKI FAKULTET IZJAVA KRUPNO
- STUDENTI POLAŽU VIJENCE NA GROB STJEPANA RADIĆA NA MIROGOJU
- MISLAV MIHOLEK FAKULTET POLITIČKIH ZNANOSTI IZJAVA KRUPNO
- MISLAV BANEK PREDSEDNIK STUDENTSKOG ZBORA SVEUČILIŠTA U JZAGREBI IZJAVA KRUPNO
- DENIS AVDAGIĆ HRVATSKI STUDIJI IZJAVA KRUPNO

035.56 - 036.20

NAJAVA

036.20 - 037.51

IMOTSKI (HRVOJE ZOVKO, V. ĆOSIĆ, E. BUBLIĆ) O GRADNJI ZATVORA

- GRADILIŠTE ZATVORA
- IZJAVE GRAĐANA, NEKI SU ZA GRADNJU ZATVORA, NEKI PROTIV, JEDAN MISLI DA BI TREBALA DVA ZATVORA
- ANTE ĐUZEL GRADONAČELNIK IMOTSKOG IZJAVA KRUPNO

037.51 - 038.16

NAJAVA, ČITANO

- KADROVI FILMA OPROSTI ZA KUNG FU

038.16 - 040.47

ZAGREB (ZRINKA TURALIJA KURTAK) DVOJBE OKO HRVATSKOG KANDIDATA ZA FILMSKU NAGRADU OSCAR

- KADROVI FILMA TA DIVNA SPLITSKA NOĆ
- ARSEN ANTON OSTOJIĆ S PISMOM FILMSKOJ AKADEMIJI
- ARSEN ANTON OSTOJIĆ REDATELJ IZJAVA KRUPNO
- RUKOPIS PISMA AMERIČKE AKADEMIJE DA FILM TA DIVNA SPLITSKA NOĆ MOŽE KONKURIRATI NAGRADI
- PETAR KRELJA PREDSEDNIK POVJERENSTVA HDFD - A IZJAVA KRUPNO
- SANJA VEJZOVIĆ KRUPNO, KADROVI FILMA STO MINUTA SLAVE, PISMO AMERIČKE AKADEMIJE KAKO JE FILM STO MINUTA SLAVE UVRŠTEN KAO KANDIDAT
- SANJA VEJNOVIĆ IZJAVA KRUPNO

040.47 - 041.16

NAJAVA

041.16 - 042.37

ZAGREB (SUNČICA FINDAK, V. HORVAT, K. CVITKOVIĆ) DJEČAKU PETRU KLASANU DINAMO KUPIO GLASOVIR

- PETAR KLASAN IZJAVA KRUPNO
- PETAR VOZI BICIKL
- LIDIJA VUJOVIĆ PIŠPEK PETROVA PROFESORICA GLASOVIRA IZJAVA KRUPNO
- PETAR SVIRA U DRESU DINAMA, IZA NJEGA ZDRAVKO MAMIĆ
- PETAR ODJEVA DRES DINAMA SA SVOJIM IMENOM

042.37 - 043.38

ODJAVA I ODJAVNA ŠPICA

043.38 - 046.32

PP

046.32 - 046.37

JINGLE SPORT

046.37 - 048.10

NAJAVA (MIRNA ZIDARIĆ)

- KADROVI FINALA ATP BEČ LJUBIČIĆ FERRER, POBJEDA LJUBIČIĆA, IVAN LJUBIČIĆ IZJAVA KRUPNO, S POBJEDNIČKIM POKALOM

048.10 - 048.30

NAJAVA

048.30 - 049.08

ZAGREB (BOŽO SUŠEC)

- KADROVI RUKOMETNE UTAKMICE LIGE PRVAKA 3. KOLO ZAGREB PELISTER

049.08 - 049.34

NAJAVA, ČITANO

- REZULTATI UTAKMICA RUKOMETAŠICA U CROATIA CUPU

- REZULTATI SA SP ZA JUNIORE U VATERPOLU

049.34 - 049.44

NAJAVA

049.44 - 050.50

ŠANGAJ (IVAN BLAŽIČKO) O VELIKOJ NAGRADI KINE

- KADROVI UTRKE FOTMULE 1, POBJEDA ALONSA, NA POBJEDNIČKOM POSTOLJU, NAVIJAČI

050.50 - 052.05

PP

052.05 - 052.10

JINGLE VRIJEME

052.10 - 053.56

VREMENSKA PROGNOZA (ZORAN VAKULA)

UREDNIK

MILIĆ GORAN

IP ARHIV/KULTURA/KNJIŽEVNOST

STOTI ROĐENADAN DRAGUTINA TADIJANOVIĆA

DRZAVA

HRVATSKA

DESK

rođendan, pjesnik, proslava, izjava

BROJMEDIJA

IMX-17191

DATEMITIRANJA

3.11.2005

DATUNOSA

4.11.2005

REDAKCIJA

IDP

NAPOMENA

SIROVINA

POZICIJA_U_MINUTAMA_OD1

119.03

POZICIJA_U_MINUTAMA_DO1

125.39

TRAJANJE_U_MINUTAMA1

006.36

STATUS

1-RADNI

PORIJEKLO

1-HTV

UNIO

Snježana Mihačić

OPIS

1.59.07 DRAGUTIN TADIJANOVIĆ PRIMA DAROVE ZA SVOJ STOTI ROĐENDAN U AKADEMIJI ZNANOSTI I UMJETNOSTI, KRUPNO PORTRET TADIJANOVIĆA DAR IVANA VANIŠTE KOJEGA MU URUČUJE MILAN MOGUŠ, IZJAVA TADIJANOVIĆA KAKO NITKO NIJE TAKO LIJEPO GOVORIO O NJEMU KAO TONKO MAROEVIĆ, RUKUJE SE S MAROEVIĆEM, PRIČA O SUSRETIMA S DJECOM KOJI ZBUNJENI PRED STOGODIŠNJAKOM ZABORAVLJAJU IME, RUKUJE SE S VLATKOM PAVLETIĆEM, S LUKOM PALJETKOM, S MIRKOM TOMASOVIĆEM, NEDJELJKOM FABRIJOM, NADOM SUBOTIĆ, PRIMA ČESTITKE, TEKST PJESME MISAO NA TEBE SPOMEN NA DUBROVNIK, SNOVE SNIJU STARI MASLINICI, MJESEČINA NA MORU

(ILUSTRACIJE MATKA TREBOTAČA UZ PJESME) , MOJ DUBROVNIK - 2.05.39

„RECORD“ I „ARCHIVE“ U AV ARHIVU HTV-A

U gomili svakodnevne produkcije radiotelevizijskog programa, sve nastalo postoji kao svjedok društvene, povijesne i kulturne zadanosti. Bilježi, analizira, polemizira, zabavlja kroz zapise kao tragove svoga djelovanja. Svi ti zapisi (record) imaju prije svega svoju aktualnu vrijednost zbog specifičnosti radiotelevizijskog medija. Nakon toga, njihov životni ciklus nastavlja se u arhivu gdje su pohranjeni svi (većinom) obrađeni i neobrađeni zapisi- nosači informacija bez obzira na njihovu arhivsku vrijednost u smislu značaja za širu društvenu ili kulturnu zajednicu.

Takvi materijali se čuvaju u posebnim specifičnim spremištima i uvjetima. ...«osim 300 000 videokaseta i magnetoskopskih vrpca s videodokumentima- televizijskim emisijama, imamo i velik filmski arhiv s više od 50 000 kutija s filmovima, što je oko 50 milijuna metara 16 mm filma. Kao vrijednu treba istaknuti kolekciju o 2. Sv. Ratu...vrijedan fond materijala o ndh...kolekcija o 220 susreta Josipa Broza Tita sa svjetskim državicima na brijunima...u arhivskom frižideru čuvaju se i serije („Gruntovčani“, „Naše malo misto“, drame)...tv arhiv ima najviše AVdokumenata o nastanku hrvatske države i o domovinskom ratu...»¹

Tako sačuvani materijali predstavljali bi materijale arhivske vrijednosti gdje vidimo da je specifičnost TV arhiva ta da je ustanova koja je stvorila zapis sama i odabrala one koje treba čuvati kao vrijedne dok u klasičnom arhiviranju odabir najčešće obavlja povijesni arhiv za potrebe istraživača i za kulturne namjene.

Kako tv arhiv sudjeluje u produkciji programa (prema nekim podacima oko 30%) i kako su novinari koji stvaraju materijale ujedno i njihovi ponovni korisnici, specifični su i kriteriji za odabir materijala. Tako se osim dokumenata od političkog, gospodarskog ili kulturnog značaja često koriste pohranjene informacije prirodnih ljepota, kadrovi gradova, ustanova, poplava, bizarnih zanimljivosti koje nemaju arhivski ali i te kako imaju uporabni značaj u svakodnevnom kreiranju i stvaranju programa. Nije rijedak slučaj da novinari na početku stvaranja svojih priloga za emisije kreću upravo od arhiva.

¹ Dr. Branko Bubenik, «Glas koncila» br. 13, 18. siječanj. 2004. godine.

PRIKAZ RADNOG DANA AV ARHIVISTA - ARHIVSKOG MENADŽERA

Kako hrvatska televizija prati svjetske trendove razvoja modernih tehnologija, tako je informativni program htv-a prešao u digitalnu fazu produkcije programa te se i dio tv dokumentacije odnosno arhiv informativnog programa aktivno uključio u proces digitalizacije. Posao AV arhivista dobio je novu, značajniju ulogu. Pristup informacijama postao je neposredniji a odgovornost za priloge koji svakodnevno pristižu na poslužitelj (server) veća. Upravo je na arhivistu da, vođen iskustvom, znanjem i dobrom informiranošću, odabire materijale za trajno čuvanje. Zanimljivo je da tehničku stranu samog procesa, vrši se presnimavanje na digitalne vrpce nakon čega slijedi obradba dokumenta po već opisanim kriterijima. Nakon toga dokument se indeksira - upisuju se ključne riječi za svaku jedinicu opisa, a potom se vrši dodjeljivanje baza / poglavlja u koju se uvrštava dokument. Nakon što se dokument označi kao završen i publicira, dostupan je u bazi podataka u kojoj se vrši pretraživanje.

Nova tehnologija koja se primjenjuje u arhivu informativnog programa dala je novu dimenziju ulozi AV arhivista. Oni se više ne nalaze na kraju stvaralačkog procesa već su aktivno uključeni u kreiranje svoje baze podataka, svoga arhiva. Omogućen im je pristup materijalima koji možda i neće biti emitirani ali čija vrijednost ili značaj nisu ništa manji od onih emitiranih. Bolje prepoznavanje uloge arhiva te bolja suradnja s ostalim čimbenicima proizvodnje programa poboljšala bi kvalitetu kako arhiva tako i same produkcije, odnosno njezina dijela koji se odnosi na uporabu arhivskih materijala.

LITERATURA I IZVORI

- *Bubenik Branko : Multimedijски arhivski i dokumentacijski sustav Hrvatske televizije; izvješće s konferencije Business intelligents 1999, urednik : Siniša galar.*
- *Bubenik Branko : Arhiviranje audiovizualnih dokumenata i promjene televizijskih tehnologija, doktorska disertacija, zagreb, 1997.*
- *Duranti, Luciana: Arhivski zapisi; teorija i praksa, Preveli Mate križman i Josip Kolanović, Hrvatski državni arhiv, zagreb, 2000.*
- *Moreq - model zahtjeva za upravljanje elektroničkim zapisima: specifikacija moreq, Luxemburg : ured za službene publikacije eu, 2002 (Zagreb, Hrvatski državni arhiv, 2003, Prijevod s engleskog jezika Tomislav Čepulić i ostali)*
- *Smjernice za korištenje elektroničkih informacija : kako postupati sa strojno čitljivim podacima i elektroničkim dokumentima, European communities, 1997., Prijevod Živana Hadbeli, Hrvatski državni arhiv, Zagreb, 1999.*
- *Principles of records and archives management, Laura Millar - managing public sector records : a training programe, General editor Michael Roper; un office for project services, 1997.*
- *Metadata in the audiovisual production environment, an introduction by Annemieke de Jong, Nederlands instituut voor beeld en geluid, 2003.*
- <http://dublincore.org/documents/demi-terms>
- <http://www.nsk.hr/izdavaci/dc1/about/about.htm>
- <http://mod.carnet.hr/docs/radovi/fer/vm-metainformacije/5.html>
- <http://intranet.hrt.hr/indok/>

SUMMARY

SPECIFIC CHARACTERISTICS OF AUDIOVISUAL ARCHIVING IN COMPARISON TO TRADITIONAL ARCHIVING

Starting point for the discussion on specific characteristics of audiovisual archiving in comparison to traditional archiving were the theoretical assumptions of archiving as a science, its basic definition and archiving practice of television network. Basic terms such as „maker, receiver and writer,, have kept their roles and have remained recognizable through history. Modern society and new technologies, as well as television as a medium leaving behind the traces of its practical activity, have to answer the following questions: who is creating the information, for whom and through which channels? The position of a TV network archivist is specific due to his participation in the production of archiving material, depending on the sort of program he is dealing with.

The position and importance of the Croatian television archive is mentioned in this essay along with the basic description of *dublin core* - one of the standard forms of listing the sources of information belonging to different sectors, the description includes practical examples for describing audiovisual materials and the form of documents describing news programs and documents of the standard input form in the *meridio* program (entire shows, unedited material). The essay concludes with the description of responsibilities the AV archivist has in the modern digital surroundings that has not affected the very essence of the archiving. However, this has influenced the role, position and importance of the archivist himself, whose title is changing from AV archivist to archive manager.